

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/182/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124208821
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Hadnagyová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:4124208821.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Hadnagyovej a sudkýň JUDr. Ľubice Bundzelovej a JUDr. Janky Grečmal, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., narodený XX.XX.XXXX, a C. B., narodený XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené opatrovníkom: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny – odbor sociálnych vecí Nitra, so sídlom Štefánikova tr. 88, Nitra, deti rodičov - matka: D. A. E., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/XX, G., zastúpená splnomocnencom: JUDr. Romana Mravíková, advokátka so sídlom Coboriho 9, Nitra, IČO: 42 428 505, a otec: C. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, I. J. K., zastúpený splnomocnencom: JUDr. Michal Magdolen, advokát so sídlom Farská 50, Nitra, IČO: 50 105 566, o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra, č. k. 54P/138/2024-137 zo dňa 7. augusta 2025, takto

rozhodol:

- I. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zamietol návrh otca na zníženie výživného a výrokom II. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 26, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 63 ods. 1, 2, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 z. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) a § 52 a § 121 z. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“), a vecne odôvodnil tým, že pri rozhodovaní vychádzal z posledného rozhodnutia o výživnom, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Nitra, č. k. 13P/43/2020-96 zo dňa 25. júna 2020, ktorým bola otcovi určená vyživovacia povinnosť vo výške 140 eur mesačne na každého syna. Od tohto rozhodnutia skutočne došlo k zmene pomerov na strane všetkých účastníkov konania. U maloletých detí zmena spočíva v tom, že zatiaľ čo v čase prvého rozhodnutia boli žiakmi základnej školy, v súčasnosti už obaja študujú na strednej škole. Na strane matky došlo taktiež k zmene, keďže sa po rozvode znovu vydala a spolu s manželom podniká v oblasti stravovania. Najzásadnejšia zmena pomerov nastala na strane otca, ktorý od 13. júla 2024 nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu súd uložil vo výmere 7 rokov nepodmienečne za úmyselný zločin spáchaný na blízkych osobách, a to na maloletom A. a C. a na ich matke. V dôsledku právoplatného odsúdenia za úmyselný trestný čin s ním zamestnávateľ okamžite ukončil pracovný pomer a jeho jediným príjmom je invalidný dôchodok, z ktorého sú navyše vykonávané zrážky na úhradu trov výkonu trestu. Práve na základe tejto zmeny, pobytu vo väzení a výrazného poklesu príjmu, sa otec domáhal zníženia výživného na zákonom stanovené minimum. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh otca nie je dôvodný, pretože sa do situácie, v ktorej sa nachádza, dostal výlučne sám, a to svojím vlastným protiprávnym konaním. Osobitne zdôraznil, že tohto konania sa dopustil na blízkych osobách, na matke detí a na samotných

maloletých deťoch, a ak by tak nekonal, je možné predpokladať, že by naďalej pracoval a dosahoval príjem, z ktorého by bol schopný platiť súdom určené výživné. Zníženie výživného by preto bolo v príkrom rozpore s dobrými mravmi, a to s poukazom na násilný a úmyselný charakter trestnej činnosti, ktorú otec spáchal na svojich vlastných deťoch. Zníženie výživného je možné len vo výnimočných situáciách, keď na strane povinného rodiča dôjde k takej zmene pomerov, ktorú si sám nezavinil, a ktorá negatívne ovplyvňuje jeho schopnosť platiť výživné. Ide napríklad o vážne zhoršenie zdravotného stavu vedúce k poklesu príjmu alebo o iné závažné skutočnosti neprechodného charakteru. Skutočnosť, že otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, sama osebe takýmto dôvodom nie je. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na Nález Ústavného súdu Českej republiky (sp. zn. IV.ÚS 1181/07). Keďže bolo preukázané, že otec sa vlastným úmyselným konaním zbavil možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, priznanie výhody plynúcej z tejto zmeny pomerov by bolo v rozpore s dobrými mravmi a samotné zníženie výživného by bolo v neprospech maloletých detí. Na základe takto vyhodnotených skutočností návrh otca ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v celom rozsahu odvolanie otec z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) z. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „Civilný sporový poriadok“). Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zníži výživné otca na maloleté deti na sumu 37,53 eur mesačne na každé dieťa od podania návrhu – počnúc mesiacom august 2024. Alternatívne navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na nové konanie za súčasného uloženia pokynov k ďalšiemu postupu. Dôvodil tým, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre neprípustnú jednostrannosť, neúplné zistenie skutkového stavu, nesprávne právne posúdenie a nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie. K skutkovým okolnostiam uviedol, že pôvodné výživné bolo určené na 140 eur mesačne na každé dieťa. Návrh na zníženie na minimálne výživné podal dňa 19.08.2024 z dôvodu, že od 13.07.2024 je vo výkone trestu a jeho jediným príjmom je invalidný dôchodok vo výške 347 eur, z ktorého sa mu zráža 173,50 eur na trovy výkonu trestu. Súd prvej inštancie k pomerom matky len všeobecne konštatoval, že uzavrela nové manželstvo a s manželom prevádzkujú reštauráciu, bez toho, aby vyčíslil ich príjmy a príspevok manžela do domácnosti. Súd prvej inštancie mu tak znemožnil uplatnenie procesných práv, pretože procedurálne zlyhal, keď pri hodnotení pomerov zohľadnil iba jeho osobu a neotvoril dokazovanie k príjmom domácnosti matky. Tým nebola zabezpečená kontradiktórnosť a rovnosť zbraní. Konanie malo aj inú vadu s vplyvom na správnosť rozhodnutia, keďže rozhodnutie bolo nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Súd prvej inštancie namiesto zákonného testu proporcionality použil morálne hodnotenie a v odôvodnení chýbala kvantifikácia jeho disponibilného príjmu a číselné vyhodnotenie pomerov matky. Súd prvej inštancie tiež nevykonal navrhnuté dôkazy, keďže v konaní boli predložené a navrhnuté dôkazy k skutočným príjmom matky a jej ekonomickému zázemiu, najmä k spoločnosti E.'X K., v ktorej je matka spoločníčkou a konateľkou. Nevyžiadal daňové priznania, účtovné závierky, eKasa prehľady a nevypočul matku k príspevku manžela. Z toho dôvodu dospel súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď nevyhodnotil jeho reálnu disponibilnú sumu po zrážkach z dôchodku, ani udržateľnosť pôvodného výživného a nepreveril, či skrátený úväzok matky neslúžil len na minimalizáciu odvodov. Tiež uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože neaplikoval korektne § 62 ods. 1-3 Zákona o rodine na oboch rodičov a nahradil ho morálnym prístupom bez proporcionality a bez posúdenia vymožitelnosti povinnosti. Vo vzťahu k majetkovým pomerom rodičov otec poukázal na to, že v konaní predložil doklady o podnikaní matky - spoločnosť E.'X K., v ktorej je spoločníčkou a konateľkou, dosiahla v roku 2023 výnosy 163 985,- eur a v roku 2024 výnosy 167 219,- eur. Bolo dôvodné predpokladať, že matkin pracovný pomer na kratší pracovný čas bol vedený len za účelom minimálnej odvodovej povinnosti a nepreukazoval jej skutočný disponibilný príjem. Aj napriek svojej situácii si plnil vyživovaciu povinnosť dobrovoľnými platbami v maximálnej možnej miere podľa svojich schopností. V tabuľke vyčíslil platby za obdobie január až jún 2025 v celkovej výške 560 eur, čo predstavovalo mesačný priemer 93,33 eur. Ponechanie pôvodnej, neudržateľnej výšky výživného ho robí objektívne neschopným plniť si vyživovaciu povinnosť a vystavuje ho riziku trestného stíhania za zanedbanie povinnej výživy, hoci by nešlo o úmyselné vyhýbanie sa. Po odrátaní zrážky z príjmu mu zostáva suma 173,50 eur, čo je pod úrovňou životného minima. Nedisponuje iným hmotným, či speňažiteľným majetkom. Zdôraznil tiež svoj vek 58 rokov a viaceré závažné ochorenia, ktoré si vyžadujú liečbu a sú prekážkou jeho riadneho pracovného zaradenia.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že otec si sám svojím protiprávnym konaním zapríčinil stav, v dôsledku ktorého nie je schopný riadne a včas plniť vyživovaciu povinnosť. Jeho násilné konanie, ktorého sa dopúšťal aj voči vlastným deťom, a za ktoré bol nepodmienečne odsúdený, nemôže byť ospravedlňujúcim dôvodom pre neplnenie vyživovacej povinnosti. Z tohto dôvodu považovala za úplne nepodstatné, aké sú majetkové pomery na jej strane, nakoľko stratu zárobku na strane otca spôsobilo jeho vlastné konanie. Zdôraznila, že maloleté deti nemôžu trpieť jednak tým, že ich otec fyzicky týral, a súčasne byť postihnuté znížením výživného. Otec je vlastníkom nehnuteľného majetku, ktorého predajom by mohol zabezpečiť riadne plnenie vyživovacej povinnosti. Otec nemá záujem na zabezpečení úhrady výživného, čo podľa nej dokazuje tým, že nevykonáva zárobkovú činnosť v ústave na výkon trestu a odmietol sa dohodnúť na úhrade výživného aj v rámci konania o vyporiadanie BSM. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

5. Opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že už na súdnom pojednávaní navrhol zamietnuť návrh otca na zníženie výživného, pretože by to nebolo v záujme maloletých detí. Otec detí je vo výkone trestu a do tejto situácie sa dostal vlastným pričinením. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bol návrh otca zamietnutý, považuje za vecne správne.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 pís. b) Civilného mimosporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonnej lehote (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom – odvolateľom – otcom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 Civilného sporového poriadku), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku), a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je opodstatnené, rozsudok súdu prvej inštancie je dôvodné potvrdiť (§ 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku).

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý návrh otca na zníženie výživného (výrok I.), a ktorým bolo rozhodnuté, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok II.).

8. Podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

9. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutočný stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, aj pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatneného nároku otca na zníženie výživného, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, stotožňuje sa s odôvodnením rozhodnutia a s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku konštatuje správnosť jeho dôvodov, ktoré už iba odkazuje na správne, zrozumiteľné a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na otcom uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a nemôže dať otcovi za pravdu. Otec vo svojom odvolaní neuviedol žiadne relevantné dôvody spochybňujúce správnosť záverov odôvodnenia súdu prvej inštancie. Odvolací súd uvádza, že samotný fakt, že otec sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje, ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne.

Odvolací súd pre potrebu vyporiadania sa s odvolacími námietkami otca a na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie dopĺňa nižšie uvedené.

10. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

11. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (2). Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.(3) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť(5).

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Podľa 121 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

15. Podľa § 35 Civilného mimosporového poriadku súd je povinný zistiť skutočný stav vecí.

16. Podľa § 36 Civilného mimosporového poriadku súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí.

17. Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav vecí.

18. Podľa § 65 Civilného mimosporového poriadku odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

19. Podľa § 66 Civilného mimosporového poriadku odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

20. Zmenu pomerov podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine a v zmysle ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít možno definovať ako stav odlišný od stavu, ktorý bol rozhodujúci pri predchádzajúcom rozhodovaní. Zásadne musí ísť o zmenu závažnejšieho charakteru, teda o zmenu podstatnú, trvalú a objektívne preukázanú, a ktorá podstatne ovplyvňuje schopnosti a možnosti povinného alebo odôvodnené potreby oprávneného. Pri jej posudzovaní je potrebné porovnať skutkový stav v čase skoršieho rozhodnutia so stavom v čase rozhodovania o návrhu na zmenu výživného; súd musí preto podrobne skúmať pomery na strane účastníkov v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom a porovnať ich s aktuálnymi pomermi. Ak je pred súdom takáto zmena pomerov preukázaná, či na strane oprávneného dieťaťa alebo povinných rodičov, je opodstatnený záver súdu pre zvýšenie výživného, resp. zníženie výživného. Nie každá zmena pomerov však nevyhnutne zakladá dôvod na zmenu výživného, najmä ak ide o zmenu spôsobenú vlastným zavineným konaním povinného rodiča.

21. Zo skutočného stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, že ostatný raz bola výška výživného otcovi pre maloletých určená rozsudkom Okresného súdu Nitra, č.k. 13P/43/2020 zo dňa 25.06.2020 vo výške 140 eur mesačne na každé maloleté dieťa. Matka pracovala s priemerným čistým mesačným zárobkom vo výške 372 eur mesačne a otec vo výške 820 eur mesačne, ktorý súčasne poberal aj invalidný dôchodok v sume 168,80 eur mesačne. Maloletí navštevovali 7. ročník základnej školy, v čase rozhodovania súdu prvej inštancie 2. ročník strednej školy. Matka uzavrela manželstvo, s manželom prevádzkujú reštauráciu, spolu s maloletými deťmi bývajú vo vlastnom byte, s ktorým sú spojené mesačné náklady vo výške 280 eur. Matka spláca dva úvery (získané počas manželstva s otcom maloletých) mesačnou splátkou vo výške 280 eur. Otec maloletých je od 13. júla 2024 vo výkone trestu odňatia slobody na 7 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia na základe rozsudku Okresného súdu Nitra, sp. zn. 33T/11/2022 zo dňa 16.02.2024, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/40/2024 zo dňa 09.07.2024. Trest odňatia slobody bol otcovi uložený za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písmeno a), ods. 3 písmeno d) Trestného zákona s použitím § 127 ods. 4 Trestného zákona, § 138 písmeno b), písmeno j) Trestného zákona, vo vzťahu k matke a maloletým. Konanie je právoplatne skončené, otec podal dovolanie, o ktorom doposiaľ rozhodnuté nebolo. Otec pracovne zaradený nie je z dôvodu nedostatku pracovných príležitostí a vlastného nezájmu. Podľa potreby sa zaraďuje do činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu bez nároku na finančnú odmenu. Poberá invalidný dôchodok v sume 347 eur, z ktorého Sociálna poisťovňa poukazuje na účet ústavu na výkon trestu odňatia slobody od augusta 2024 sumu 173,50 eur mesačne, čo predstavuje trovy výkonu trestu. Zamestnávateľ – K. H. L. G. s otcom dňa 13.08.2024 okamžite skončila pracovný pomer podľa § 68 ods. 1 písmeno a) Zákonníka práce z dôvodu právoplatného odsúdenia za úmyselný trestný čin, v dôsledku čoho otec prestal spĺňať podmienku bezúhonnosti podľa § 9 ods. 1 písmeno b) zák. č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v znení neskorších predpisov. Otec vlastní rodinný dom v H., ktorý mu darovala jeho matka.

22. Otec návrh na zníženie výživného pre maloleté deti odôvodnil tým, že na jeho strane došlo k zmene pomerov odôvodňujúcej zníženie výživného. Odvolací súd sa však plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, že k otcom uvádzanej zmene pomerov na jeho strane nedošlo poukazujúc na odsek 28. až 33. odôvodnenia napadnutého rozsudku bez nutnosti tieto opakovať. Súd prvej inštancie správne vykonal dokazovanie zamerané na zistenie pôvodných, ako aj aktuálnych majetkových, zárobkových a osobných pomerov oboch rodičov, ako aj na zistenie odôvodnených potrieb maloletých detí, uvedené v odsekoch 6. až 15. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, na ktoré odvolací súd tiež poukazuje. Po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel súd prvej inštancie správne k záveru, že na strane všetkých účastníkov konania došlo k zmene pomerov, na strane otca nástupom na výkon trestu odňatia slobody, v dôsledku ktorého s ním zamestnávateľ okamžite pracovný pomer a v súčasnosti poberá len invalidný dôchodok. Do situácie, v ktorej sa otec nachádza, sa však dostal sám svojím protiprávnym konaním, ktorého sa navyše dopustil na blízkych osobách – na matke mal. detí, ako aj na samotných maloletých deťoch, pričom pokiaľ by tak nekonal, možno predpokladať, že by naďalej pracoval a teda dosahoval príjem, z ktorého by bol schopný platiť súdom určené výživné. Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na odseky 29. až 33. odôvodnenia rozhodnutia bez potreby tieto skutkové zistenia a závery opakovane uviesť. Odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie aplikoval správne právne normy a tieto aj v súlade so zákonom aj správne vyložil, teda sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia veci ako namietal otec.

23. Otec v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie sa zameral výlučne na jeho osobné a majetkové pomery a nevykonal dokazovanie o príjmoch matky a jej manžela. Tvrdí, že bez preverenia ich finančnej situácie (prostredníctvom daňových priznaní, eKasa výpisov, dividend či bankových účtov) nie je možné spravodlivo posúdiť výšku výživného. Odvolací súd však konštatuje, že z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie aj o pomeroch matky v rozsahu postačujúcom pre rozhodnutie vo veci. Mal preukázané, že matka je vydatá a žije v spoločnej domácnosti s manželom, ktorý sa podieľa na úhrade spoločných výdavkov, matka prevádzkuje podnikanie v oblasti stravovacích služieb (spoločnosť E.X K.), spláca mesačné úverové splátky v sume 2x280 eur a hradí pravidelné náklady na bývanie a chod domácnosti, maloleté deti prešli na stredoškolské štúdium, čo bezpochyby znamená zvýšené výdavky na dopravu, školské pomôcky a prax. Tieto zistenia súd prvej inštancie vyhodnotil v odseku 28. napadnutého rozsudku. Preto nebolo nevyhnutné dokazovať všetky jednotlivé príjmové položky, ktoré otec žiadal preveriť v zmysle jeho návrhov na doplnenie dokazovania. Zákon o rodine

totiž vychádza z princípu, že výživné sa určuje podľa schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, nie podľa majetku druhého rodiča či jeho manžela (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine). Ani prípadné vyššie príjmy matky by nezakladali dôvod na zníženie vyživovacej povinnosti otca, ktorý sa sám úmyselným konaním pripravil o pravidelný príjem. Opačný výklad by znamenal, že deti by sa podieľali len na životnej úrovni matky a jej manžela, čo by viedlo k suplovaniu zákonnej vyživovacej povinnosti otca, čo je v rozpore so základným princípom, že dieťa sa má podieľať na životnej úrovni oboch rodičov, nie iba jedného. Odvolací súd dopĺňa, že ani v prípade, ak by matka bola v celom rozsahu schopná zabezpečovať výživu maloletých detí zo svojich vlastných príjmov a majetkových zdrojov, táto skutočnosť nezbavuje otca jeho zákonnej povinnosti podieľať sa na výžive detí podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine. Inak povedané, ani skutočnosť, že jeden z rodičov by disponoval vyššími príjmami, by nemohla viesť k redukcii vyživovacej povinnosti druhého rodiča, pretože by tým došlo k neodôvodnenému preneseniu ťarchy výživy na jedného z rodičov a k narušeniu princípu rovnakého podielu dieťaťa na životnej úrovni oboch rodičov. Skutočnosť, že manžel matky prispieva na domácnosť, môže len čiastočne zmierniť jej režijné náklady, nemôže však nahrádzať otcovu zákonnú povinnosť.

24. K odvolacej námietke otca, že na jeho strane došlo k znemožneniu uplatnenia procesných práv, pretože súd prvej inštancie procedurálne zlyhal, keď pri hodnotení pomerov zohľadnil iba jeho osobu a neotvoril dokazovanie k príjmom domácnosti matky, tým nebola zabezpečená kontradiktórnosť a rovnosť zbraní, odvolací súd uvádza, že otec mal možnosť tvrdiť skutočnosti, predkladať dôkazy i navrhovať ich doplnenie, čo aj pred súdom prvej inštancie využil, všetko však s prihliadnutím na skutočnosť, že rozsah dokazovania v predmetnej veci je viazaný na účel zistenia pomerov rozhodujúcich pre výživné v zmysle vyššie uvedeného odôvodnenia. V danom prípade otec nepreukázal, že by výsledok požadovaného dokazovania mohol privodiť iné meritórne rozhodnutie. Návrhy otca na doplnenie dokazovania boli zamietnuté oprávnené; ani ich vykonanie by nemohlo viesť k zmene záverov o jeho vyživovacej povinnosti, pretože smerovali k otázkam, ktoré nemajú právny význam pre výšku výživného. Preskúmaním procesného postupu súdu prvej inštancie a napadnutého rozhodnutia vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že otcom namietaný procesný postup súdu prvej inštancie je v súlade s § 35 a § 36 Civilného mimosporového poriadku.

25. Ani odvolacia námietka otca, že rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, nie je dôvodná. Napadnuté rozhodnutie obsahuje prehľadný skutkový základ (odseky 28 – 33 odôvodnenia), presné číselné údaje o príjmoch, nákladoch a výške platieb, a aj právne posúdenie podľa § 26, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 63 ods. 1, 2, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine a § 52 a § 121 Civilného mimosporového poriadku. Súd prvej inštancie jasne uviedol, aké zmeny pomerov nastali - na strane detí prechodom na strednú školu, a tým spôsobeným zvýšením výdavkom, na strane matky uzatvorením manželstva, uhrádzaním pravidelných úverových a režijných výdavkoch domácnosti tvorenej maloletými, matkou a jej manželom, ktorý sa na týchto výdavkoch spolupodieľa; na strane otca nástupom na výkon trestu odňatia slobody pre spáchanie úmyselného trestného činu (zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby vo vzťahu k matke a maloletým), v dôsledku ktorého zamestnávateľ otca ukončil s ním okamžite pracovný pomer. Z týchto skutkových zistení súd prvej inštancie logicky správne vyvodil, že k poklesu príjmu otca nedošlo z objektívnych, ale subjektívnych dôvodov. Súd prvej inštancie tiež správne uviedol, že ak by otec takto nekonal, mohol by aj naďalej pracovať a dosahovať príjem, z ktorého by bol schopný plniť vyživovaciu povinnosť v určenej výške. Napadnuté rozhodnutie je tak preskúmateľné, vychádza zo zákonných kritérií a nie z morálneho hodnotenia.

26. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj aktuálne príjmové a majetkové pomery otca uvádzajúc, že poberá invalidný dôchodok vo výške 347 eur, z ktorého sa vykonávajú zrážky vo výške 173,50 eur a zostatok 173,50 eur predstavuje jeho disponibilný príjem. Súd prvej inštancie rovnako správne prihliadol na skutočnosť, že otec je vo výkone trestu odňatia slobody, keď k strate zamestnania došlo v priamej súvislosti s jeho úmyselnou trestnou činnosťou. Takto vzniknutá zmena pomerov nie je v dôsledku objektívnych okolností na strane otca, a preto nemôže byť dôvodom na zníženie výživného. Znamenalo by to totiž neprípustné znášanie následkov konania otca maloletými (odhliadnuc od charakteru tohto konania vo vzťahu k matke a maloletým). Odvolací súd sa stotožňuje s tvrdením otca, že ponechanie neudržateľnej výšky výživného, ktoré značne prekračuje jeho disponibilný príjem, by ho mohlo vystaviť riziku trestného stíhania pre prečin zanedbania povinnej výživy, avšak z horeuvedených dôvodov sa nestotožňuje s nadväzujúcim tvrdením, že jeho súčasná neschopnosť plniť vyživovaciu povinnosť je spôsobená objektívnymi dôvodmi. Odvolací súd dopĺňa, že otec v odvolaní uvádzal, že jeho zdravotný stav je nepriaznivý, trpí chronickými ochoreniami, jeho príjem tvorí iba invalidný dôchodok. Je však

nesporné, že tieto zdravotné ťažkosti nepredstavovali objektívnu prekážku výkonu zárobkovej činnosti, pretože aj napriek týmto zdravotným problémom bol riadne zamestnaný a dosahoval mesačný príjem približne 820 eur. Z vykonaných dôkazov nevyplýva, že by jeho zdravotný stav viedol k ukončeniu pracovného pomeru alebo mu znemožňoval pokračovať v zamestnaní - skončil v dôsledku jeho nástupu do výkonu trestu odňatia slobody. Je teda zrejmé, že aj keď otec uvádzanými ochoreniami trpel, tieto nepredstavovali prekážku výkonu práce ani dôvod zániku pracovného pomeru. O prácu vo výkone trestu odňatia slobody otec neprejavuje.

27. Aj keď otec preukázal niektoré čiastkové platby na výživu detí (celkom spolu 560 eur v období od januára do septembra 2025, priemerne mesačne 93,33 eur na obe deti), tieto sumy sú len tretinou určenej vyživovacej povinnosti na obe maloleté deti a nepostačujú na vyvrátenie záveru o nedôvodnosti návrhu na zníženie výživného.

28. Odvolací súd sa na základe všetkých uvedených skutočností preto nestotožňuje ani s tvrdením otca o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie (z dôvodu, že súd prvej inštancie neaplikoval korektné § 62 ods. 1 – 3 Zákona o rodine). Zníženie výživného otcovi pre maloletých (nielen v zmysle návrhu otca) by pritom nebol v súlade s účelom ochrany maloletých podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine. Odvolací súd súčasne dopĺňa, že otcom navrhované minimálne výživné podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine je zákonom určená dolná hranica, ktorú možno uplatniť len pri rodičoch bez objektívnej možnosti mať riadny príjem (napr. zdravotná nespôsobilosť, dlhodobá nezamestnanosť bez zavinenia). Otec však preukázateľne disponoval príjmom, ktorý stratil len v dôsledku úmyselnej trestnej činnosti. Aplikovať ustanovenie o tzv. minimálnom výživnom ako sa toho otec domáha preto nemožno.

29. Rozhodnutie zároveň spĺňa požiadavky proporcionality, keďže primerane vyvažuje záujem dieťaťa na zachovaní jeho životnej úrovne so zásahom do práv a možností povinného rodiča. V tejto súvislosti odvolací súd súčasne poukazuje na ustanovenie § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom považuje za ich prvoradú povinnosť. Je potrebné zdôrazniť, že v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Zjednodušene povedané, povinný rodič musí mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k nim žiadnym spôsobom neohrozil. Je povinnosťou oboch rodičov venovať všetky sily dôslednému zabezpečeniu výživy maloletých detí, ktoré sú v plnej miere odkázané výživou na svojich rodičov, keďže nie sú schopné sami sa živiť.

30. V závere odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov správne zistil skutočný stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil. Zároveň sa dostatočným spôsobom vysporiadal aj s relevantným námietkami uplatnenými otcom maloletých už počas prvoinštančného konania a vzhľadom na to, že otec maloletých ani v odvolaní neuviedol také skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu vecnej správnosti potvrdil podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku spolu s vecne správnym výrokom II. o náhrade trov prvoinštančného konania.

31. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľa odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie o znížení výživného, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

32. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa vyššie citovaného ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nezistil žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 10 posledná veta z.č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podľa § 421 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 Civilného sporového poriadku).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 Civilného sporového poriadku).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Žiadateľ, u

ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 421 Civilného sporového poriadku možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 Civilného sporového poriadku).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 Civilného sporového poriadku).